МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра раціонального використання природних ресурсів і охорони природи

Затверджено
на засіданні кафедри раціонального використання природних ресурсів і охорони природи
(протокол №1 від 31 серпня 2026 р.)

Завідувач кафедри:
доц. Рожко І.М. _____

Силабус

з навчальної дисципліни
“Концептуальні засади філософії довкілля і природокористування”,
що викладається в межах ОПП “Інтегрований розвиток громад і територій”
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності С6 Географія та регіональні студії

Львів 2026 р.

Назва курсу	Концептуальні засади філософії довкілля і природокористування
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, Географічний факультет, вул. П. Дорошенка, 41, м. Львів, 79000, Україна
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра раціонального використання природних ресурсів і охорони природи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини Спеціальність: С6 Географія та регіональні студії
Викладачі курсу	Теліш Павло Степанович, кандидат географічних наук, доцент кафедри раціонального використання природних ресурсів і охорони природи
Контактна інформація викладачів	pavlo.telish@lnu.edu.ua https://geography.lnu.edu.ua/employee/telish-pavlo-stepanovych
Консультації по курсу відбуваються	У день проведення аудиторних занять. Львів, вул. П. Дорошенка, 41, географічний факультет, ауд. 62. Он-лайн консультації через *Zoom* або *Microsoft Teams*. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/master/integrated-development-of-communities-and-territories
Інформація про курс	Дисципліна "Концептуальні засади філософії довкілля і природокористування" є нормативною дисципліною циклу професійної та практичної підготовки для магістрів ОПП "Інтегрований розвиток громад і територій" спеціальності С6 Географія та регіональні студії, яка викладається у першому семестрі обсягом 3 кредити (за *ECTS*).
Коротка анотація курсу	Курс "Концептуальні засади філософії довкілля і природокористування" розроблений таким чином, щоб забезпечити необхідні теоретичні знання та компетентності, обов'язкові для формування у магістрів ОПП "Інтегрований розвиток громад і територій" системних знань про філософські основи процесу природокористування. Навчальна дисципліна скерована також на формування практичних навиків для вирішення прикладних завдань застосування філософських методів дослідження для різних видів природокористування.
Мета та цілі курсу	*Метою* викладання навчальної дисципліни "Концептуальні засади філософії довкілля і природокористування" є навчити студентів розумінню методології сучасних філософських проблем довкілля та природокористування. Основними *завданнями* вивчення дисципліни є: • конкретизація загальнофілософських знань, отриманих студентами раніше, у взаємодії з матеріалом багатьох інших дисциплін, що відбиває тенденцію інтеграції наукового знання в галузі взаємодії суспільства та природи. • довести до студентів методику використання загальнофілософських категорій у природознавстві, зокрема в географічних дослідженнях. Також у результаті навчання студенти мають набути таких загальних і спеціальних (фахових) компетентностей: *Загальні компетентності:* ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 2. Здатність вчитись і оволодівати сучасними знаннями.

	ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 5. Здатність працювати в команді. *Спеціальні (фахові) компетентності:* СК 1. Здатність до використання законів, теорій, концепцій і парадигм сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації. СК 2. Здатність до наукового аналізу сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням принципів раціонального використання територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку і планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів. СК 3. Здатність використовувати спеціальні географічні методи й підходи, геоінформаційні технології для розв'язання конкретних науково-прикладних проблем у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку. СК 7. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку.
Література для вивчення дисципліни	*Основна* 1. Лисий В. Філософія природи (натурфілософія): історичні реалії та можливості її відновлення // Вісник Львівського університету. Серія філософські науки. 2017. Випуск 19. С. 99–112. 2. Мельник Л.Г. Основи стійкого розвитку: навч. посіб. для післядипломної освіти. Суми: ВТД „Університетська книга", 2006. 383 с. 3. Мельник В. Філософія науки: знання, техніка, людина: моногр. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 884 с. 4. Назарук М.М. Соціальна екологія: взаємодія суспільства і природи: навч. посіб., Львів, ЛНУ імені Івана Франка. 2013. 348 с. 5. Назарук Микола. Філософія довкілля та природокористування: моногр. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 302 с. 6. Назарук М.М., Теліш П.С. Філософія довкілля і природокористування: навч. посіб. для магістрів географічного факультету. Львів: Малий видавничий центр географічного факультету; Лабораторія тематичного картографування, 2013. 54 с. 7. Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства: навч.-метод. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 518 с. 8. Семенюк Е.П. Філософські засади сталого розвитку. Львів: Афіша, 2002. 200 с. 9. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручн. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с. 10. Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук та ін., К., Інститут філософії імені Г. Сковороди НАН України, 2002. 750 с. *Допоміжна* 1. Батман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства. К.: Видавничий дім „Києво-Могилянська академія", 2008. 109 с. 2. Берегова Г.Д. Філософія природи у світогляді особистості. DOI https://doi.org/10.33930/ed.2019.5007.19(1)-4 3. Гор А. Земля в рівновазі. Екологія і людський дух. К.: Інтелсфера, 2001. 393 с.

	4. Поліщук О.С., Петрук Н.К. Аксіологічні орієнтири у філософії сталого розвитку суспільства. DOI: https://doi.org/10.21564/2663-5704.52.250656 5. Екологічне управління: підручн. / В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкін, Г.О. Білявський та ін. К.: Либідь, 2004. 432 с. 6. Книш М.М., Котик Л.І. Глобальні проблеми людства : навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 330 с. 7. Карамушка В.І., Бойченко С.Г. Інтегрування довкільних пріоритетів та тенденцій зміни клімату в планування сталого розвитку громад і територій. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/17301 8. Лісовський С.А. Суспільство і природа: баланс інтересів на теренах України. Київ, 2009. 296 с. 9. Шевель А.О. Філософське осмислення глобальних проблем людства // Наукове пізнання: методологія та технологія. 2(46), 2020. С. 4-9. 10. Świeżyński A. Poznawanie przyrody i filozofia. Wybrane zagadnienia filozofii przyrody i filozofii przyrodoznawstwa. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe UKSW, 2024. 266 s. 11. Weyl H. Philosophy of Mathematics and Natural Science. Princenton University Press, 2009. 336 p.
Тривалість курсу	Один семестр. 3 кредити ECTS – 90 год. у 1 семестрі.
Обсяг курсу	18 годин аудиторних занять (з них 12 годин лекцій і 6 годин семінарських/практичних занять) та 72 години самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: • основні сучасні концепції взаємодії суспільства та довкілля; • закономірності формування компонентів довкілля; • шляхи його збереження та охорони на засадах сталого розвитку. вміти: • використовувати загальнофілософські категорії та поняття при проведенні наукових досліджень з природознавства; • самостійно використовувати здобуті знання в галузі природокористування та філософії довкілля; • проводити комплексні дослідження з питань збалансованого (сталого) розвитку з додержанням вимог природоохоронного законодавства. Цей курс повинен сприяти набуттю таких програмних результатів навчання: ПРН 1. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації. ПРН 6. Застосовувати сучасні моделі та інформаційні технології для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку. ПРН 8. Здійснювати дослідження природно- і суспільно- географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки. ПРН 10. Застосовувати геоінформаційні технології, створювати та досліджувати моделі природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем, визначати можливості та межі їх застосування. ПРН 12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень.

	ПРН 13. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, розробляти необхідне для цього навчально-методичне та інформаційне забезпечення.
Ключові слова	Географія, філософія, екологія, довкілля, природокористування, загально-філософські категорії і поняття, потреби, сталий розвиток.
Формат курсу	Заочний
	Проведення лекцій, семінарських занять та самостійна робота.
Теми	Подано нижче у таблиці СХЕМА КУРСУ “Концептуальні засади філософії довкілля і природокористування”.
Підсумковий контроль, форма	Письмовий іспит у кінці першого семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з загальної географії, основ екології, загальної філософії, раціонального використання природних ресурсів, соціоекології.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Основними формами навчання є лекційна подача матеріалу, проведення семінарських занять, а також організація самостійної роботи студентів. Вивчення дисципліни супроводжується інформаційними, ілюстративними та проблемними методами навчання. Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з використанням мультимедійного обладнання. На семінарських заняттях роз’яснюють зміст завдань і послідовність і методи та їх вирішення.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання мультимедійного обладнання та програм *ZOOM* і *TEAMS* (для забезпечення дистанційного навчання) Для вивчення курсу достатньо володіти такими програми як *Microsoft Office Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office PowerPoint, Paint.*
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховують за таким співвідношенням: • семінарські заняття: максимальна кількість балів – 30 • індивідуальне навчально-дослідницьке завдання: максимальна кількість балів – 20. • іспит: максимальна кількість балів – 50 Підсумковий іспит виконують в аудиторії або в онлайн-режимі. Підсумкова максимальна кількість балів – 100. *Бали поточної успішності за виступи на семінарських заняттях (три доповіді по 10 балів).* Студент виступив із доповіддю на семінарському занятті, правильно відповів на йому запитання. З дискусії зрозуміло, що він добре розуміє проблематику. Глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, вміє аргументувати, використовуючи при цьому обов’язкову і додаткову літературу, інформацію з відкритих джерел – 8-10 балів. Студент виступив із доповіддю на семінарському занятті, однак на поставлені йому запитання відповів лише частково. Під час викладення деяких питань йому не вдалося досить глибоко аргументувати відповіді, деколи він допускає несуттєві неточності – 5-7 балів. Студент виступив із доповіддю, проте на поставлені запитання не відповів або відповів не розуміючи змісту запитання і суті своєї доповіді. Не виявляє всебічного аналізу, аргументація та обґрунтування відсутні або допускає суттєві неточності та помилки під час відповіді – 3-4 бали. Студент підготував коротку, неповну відповідь у письмовому вигляді. Є багато помилок та неточностей у тексті – 1-2 бали. Студент не був присутній чи представив доповіді – 0 балів.

	Розподіл балів, отриманих на екзамені. Семестровий екзамен як форма підсумкового контролю є обов'язковим для всіх студентів. Екзамен проводиться у письмовій формі. Кожен студент отримає індивідуальний варіант з 25 тестових запитань, які оцінюються у два бали. Усі варіанти тестових запитань мають однакову структуру, містять запитання з кожної теми навчальної дисципліни. Передбачена одна спроба здачі екзамену.
Питання до іспиту	1. "Філософія природи" як галузь філософії. 2. Філософія природи (натурфілософія) як перехідна ланка між емпіричним і теоретичним. 3. Діалектика як всезагальна форма викладу змісту теоретичного природознавства. 4. Виникнення глобальних проблем людства, їх суть та зміст. 5. Діяльність Римського клубу, його роль в усвідомленні глобальних проблем сучасності. 6. Проблеми людини як фокус усіх глобальних проблем. 7. Формування філософії глобальних проблем та висунення завдання сталого розвитку. 8. Категорії та їх роль у системі наукового знання. 9. Ресурс розвитку як категорія соціально-економічної та екологічної теорії. 10. Види ресурсів та їх роль у розвитку суспільства. 11. Зміст поняття потреби у філософській теорії. 12. Еволюція потреб у ході розвитку суспільства. 13. Проблема „людина-світ" у контексті діалектики частини і цілого. 14. Основні світоглядні та соціокультурні парадигми ставлення людини до світу. 15. Природа в системі естетичних та морально-етичних цінностей людства. 16. Антропоцентризм і біоцентризм та їх роль у розв'язанні проблем сталого розвитку. 17. Значення філософської методології у суспільній практиці. 18. Природа людини та сфера розуму: антропоноосферні суперечності. 19. Сфера розуму і світ інформації. 20. Еволюція уявлень про взаємодію суспільства та природи. 21. Погляди на взаємодію природи і людини в епоху середньовіччя. 22. Філософія Гегеля про розвиток природи та суспільства. 23. С. Подолинський та його осмислення проблем довкілля. 24. Глобальні соціально-екологічні проблеми і шляхи їх розв'язання. 25. Екологічна психологія і її роль у розв'язанні філософських проблем довкілля. 26. Екологічна свідомість та її роль у природокористуванні. 27. Екологічна освіта та її місце у розв'язанні проблем довкілля. 28. Проблеми формування екологічної культури. 29. Релігія і проблеми взаємодії суспільства та природи. 30. Етика довкілля та її роль у розв'язанні проблем сталого розвитку. 31. Екологічна складова нового гуманізму. 32. Поняття „розвиток" як філософська категорія сталого розвитку. 33. Екологічне виховання як складова розв'язання проблем взаємодії суспільства та природи. 34. Екологічна поведінка та її філософське осмислення. 35. Сучасна екологічна криза і шляхи її подолання. 36. Екологічний зміст науково-технічної революції.

	37. Соціально-екологічна політика та завдання сталого розвитку. 38. Взаємодія суспільства та природи в їх історичному розвитку. 39. Природа та соціальне буття людини. 41. Екологізація людської діяльності. 42. Екологічна культура як діяльність. 42. Основні виміри екологічної культури. 43. Природа як ресурс. 44. Продовольчі ресурси і розвиток людства. 45. Діяльність людини і екологічні кризи. 46.Багатовимірність відношення „людина – світ”. 47.Проблемаи оптимізації та системи „суспільство – природа”. 48. Соціально-філософська сутність феномену природокористування.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості викладання курсу буде надано по завершенні курсу.

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Семінарські заняття та ІНДР				Іспит	Сума
T_1	T_2	T_3	ІНДР	50	100
10	10	10	20		

T_1, T_2,.. – теми семінарських занять.

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка ECTS**	**Оцінка за національною шкалою**
		для іспиту
90 – 100	**A**	відмінно
81 – 89	B	добре
71 – 80	C	
61 – 70	D	задовільно
51 – 60	E	
21 – 50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 20	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Схема курсу “КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФІЛОСОФІЇ ДОВКІЛЛЯ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ”.

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* години	Література	Завдання	Термін виконання
Лекції					
1	**Тема 1. Філософія довкілля і природокористування.** Наука в сучасному суспільстві та її природознавчі виміри. Багатофункціональне значення науки в контексті довкілля. Методологічні аспекти наукового вчення про довкілля. Специфіка науки та філософії. Філософія довкілля в структурі соціоприродного знання.	Лекція 2 год. Самостійна робота 8 год.	1. Мельник В. Філософія науки: знання, техніка, людина: моногр. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 884 с. 2. Назарук Микола. Філософія довкілля та природокористування: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 302 с. 3. Назарук М.М., Теліш П.С. Філософія довкілля і природокористування: навч. посіб. для магістрів географічного факультету. Львів: Малий видавничий центр географічного факультету; Лабораторія тематичного картографування, 2013. 54 с. 4. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручн. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с. 5. Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук та ін., К., Інститут філософії імені Г. Сковороди НАН України, 2002. 750 с.	Опрацювання матеріалу лекції	–
2	**Тема 2. Розвиток уявлень про взаємодію суспільства та природи.**	Лекція 2 год.	1. Назарук М. Філософія довкілля та природокористування: моногр. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 302 с. 2. Назарук М.М., Теліш П.С. Філософія довкілля і природокористування: навч. посіб. для магістрів	Опрацювання матеріалу лекції	–

	Античні часи – епоха накопичення знань про природу. Середньовічна епоха – природа як символ божества. Епоха відродження. Погляди на довкілля у філософії Нового часу. Природокористування й охорона довкілля.	Самостійна робота 8 год.	географічного факультету. Львів: Малий видавничий центр географічного факультету; Лабораторія тематичного картографування, 2013. 54 с. 3. Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства: навч.-метод. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 518 с. 4. Семенюк Е.П. Філософські засади сталого розвитку. Львів: Афіша, 2002. 200 с. 5. Świeżyński A. Poznawanie przyrody i filozofia. Wybrane zagadnienia filozofii przyrody i filozofii przyrodoznawstwa. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe UKSW, 2024. 266 s.		
3	**Тема 3. Головні категорії філософії довкілля та природокористування.** Мова науки, її основні компоненти. Категорії та їх роль у системі наукового знання. Категорії філософії та спеціальних наук. Розвиток як філософська категорія. Еволюція і революція, Прогрес і регрес у розвитку суспільства.	Лекція 2 год. Самостійна робота 8 год.	1. Мельник В. Філософія науки: знання, техніка, людина: моногр. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 884 с. 2. Назарук М.М., Теліш П.С. Філософія довкілля і природокористування: навч. посіб. для магістрів географічного факультету. Львів: Малий видавничий центр географічного факультету; Лабораторія тематичного картографування, 2013. 54 с. 3. Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук та ін., К., Інститут філософії імені Г. Сковороди НАН України, 2002. 750 с. 4. Świeżyński A. Poznawanie przyrody i filozofia. Wybrane zagadnienia filozofii przyrody i filozofii przyrodoznawstwa. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe UKSW, 2024. 266 s. 5. Weyl H. Philosophy of Mathematics and Natural Science. Princeton University Press, 2009. 336 p.	Опрацювання матеріалу лекції	–

4	**Тема 4. Глобальні проблеми людства, їх роль у розв'язанні проблем природокористування.** Суть філософії глобальних проблем людства. Демографічні проблеми сучасності. Глобальні зміни біосфери та довкілля. Роль світової громадськості у вирішенні глобальних проблем.	Лекція 2 год. Самостійна робота 8 год.	1. Книш М.М., Котик Л.І. Глобальні проблеми людства: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 330 с. 2. Назарук М. Філософія довкілля та природокористування: моногр. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 302 с. 3. Назарук М.М., Теліш П.С. Філософія довкілля і природокористування: навч. посіб. для магістрів географічного факультету. Львів: Малий видавничий центр географічного факультету; Лабораторія тематичного картографування, 2013. 54 с. 4. Семенюк Е.П. Філософські засади сталого розвитку. Львів: Афіша, 2002. 200 с. 5. Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства: навч.-метод. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 518 с.	Опрацювання матеріалу лекції	–
5	**Тема 5 Географічний аспект проблем взаємодії суспільства і природи.** Логіко-пізнавальний апарат географічного дослідження**.** Мова географії та процес її формалізації. Карта як специфічний засіб пізнання в географії. Внесок фізичної та суспільної географії у розв'язання проблем оптимізації природокористування.	Лекція 2 год. Самостійна робота 8 год.	1. Мельник В. Філософія науки: знання, техніка, людина: моногр. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 884 с. 2. Назарук М.М., Теліш П.С. Філософія довкілля і природокористування: навч. посіб. для магістрів географічного факультету. Львів: Малий видавничий центр географічного факультету; Лабораторія тематичного картографування, 2013. 54 с. 3. Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук та ін., К., Інститут філософії імені Г. Сковороди НАН України, 2002. 750 с. 4. Świeżyński A. Poznawanie przyrody i filozofia. Wybrane zagadnienia filozofii przyrody i filozofii przyrodoznawstwa. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe UKSW, 2024. 266 s.	Опрацювання матеріалу лекції	–

			5. Weyl H. Philosophy of Mathematics and Natural Science. Princeton University Press, 2009. 336 p.		
6	**Тема 6. Потреби людини та природокористування.** Поняття потреби та їхня класифікація. Потреби людини у природних ресурсах. Еволюція потреб з розвитком суспільства. Споживацтво – причина зростання потреб і руйнації довкілля.	Лекція 2 год. Самостійна робота 8 год.	1. Єрмоленко А.М. Соціальна етика та екологія. Гідність людини – шанування природи: моногр. К.: Лібра, 2010. 416 с. 2. Мельник Л.Г. Основи стійкого розвитку: навч. посіб. для післядипломної освіти. Суми: ВТД „Університетська книга”, 2006. 383 с. 3. Назарук М.М., Теліш П.С. Філософія довкілля і природокористування: навч. посіб. для магістрів географічного факультету. Львів: Малий видавничий центр географічного факультету; Лабораторія тематичного картографування, 2013. 54 с. 4. Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства: навч.-метод. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 518 с. 5. Семенюк Е.П. Філософські засади сталого розвитку. Львів: Афіша, 2002. 200 с.	Опрацювання матеріалу лекції	
Семінарські заняття					
1	**Роль методології в науковому пізнанні.** Методологія – вчення про методи і принципи пізнання. Принципи методології та їх загальна характеристика. Емпіричний і теоретичний рівні пізнання.	Семінарське заняття 2 год.	1. Назарук М. Філософія довкілля та природокористування: моногр. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 302 с. 2. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручн. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с. 3. Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук та ін., К., Інститут філософії імені Г. Сковороди НАН України, 2002. 750 с.	Підготовка до семінарського заняття	До наступного заняття

	Поняття про методи, їх класифікація та зв'язок із філософською теорією.	Самостійна робота 8 год.	4. Кремень В.Г. Філософія управління: підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: Знання України, 2007. 360 с. 5. Weyl H. Philosophy of Mathematics and Natural Science. Princeton University Press, 2009. 336 p.		
2	**Філософія й етика природокористування: історія і сучасність.** Етичні основи філософії довкілля та природокористування. Природа як цінність. Довкілля як об'єкт естетичного відношення. Естетична діяльність як засіб регуляції відносин людини і довкілля.	Семінарське заняття 2 год. Самостійна робота 8 год.	1. Мельник Л.Г. Основи стійкого розвитку: навч. посіб. для післядипломної освіти. Суми: ВТД „Університетська книга", 2006. 383 с. 2. Назарук М.М., Теліш П.С. Філософія довкілля і природокористування: навч. посіб. для магістрів географічного факультету. Львів: Малий видавничий центр географічного факультету; Лабораторія тематичного картографування, 2013. 54 с. 3. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручн. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с. 4. Голубець М.А. Середовищезнавство (інвайронментологія). Львів: Компанія „Манускрипт", 2010. 176 с.Екологічне управління: підручн. / В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкін, Г.О. Білявський та ін. К.: Либідь, 2004. 432 с. 5. Świeżyński A. Poznawanie przyrody i filozofia. Wybrane zagadnienia filozofii przyrody i filozofii przyrodoznawstwa. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe UKSW, 2024. 266 s.	Підготовка до семінарського заняття	До наступного заняття
3	**Інформаційна складова вчення про довкілля.** Як інформація змінює знання про довкілля та природокористування. Роль рішень Оргуської конвенції у формуванні екологічної інформації.	Семінарське заняття 2 год.	1. Гіденс Е. Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя. К.: Альтерпрес, 2004. 100 с. 2. Мельник В. Філософія науки: знання, техніка, людина: моногр. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 884 с. 3. Семенюк Е.П. Філософські засади сталого розвитку. Львів: Афіша, 2002. 200 с.	Підготовка до семінарського заняття	

	Специфіка інформаційного забезпечення про стан довкілля в Україні	Самостійна робота 8 год.	4. Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук та ін., К., Інститут філософії імені Г. Сковороди НАН України, 2002. 750 с. 5. Świeżyński A. Poznawanie przyrody i filozofia. Wybrane zagadnienia filozofii przyrody i filozofii przyrodoznawstwa. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe UKSW, 2024. 266 s.		